

този затхитенъ, испадналъ и неприятенъ градъ, кого-то наскоро щяхъ да оставя.

«Таквази противоположностъ са срѣща въ всичка-та дѣлжина по край долний Дунавъ, защото нѣма ни единъ поголѣмичекъ градецъ покрай голѣма-та рѣка, кой-то да нѣма на срѣщний брѣгъ по единъ братъ близнакъ: отъ тѣхъ азъ ще спомена само по-главни-тѣ: Видинъ и Калафатъ, Свищовъ и Зимничъ, Русчукъ и Гюргево, Силистра и Каларашъ.

«По край Свищовъ прѣминахме безъ да са спремъ, а слѣдъ нѣколко часа излѣзохъ на Русчукъ. Тукъ погледнахъ съ едно истинско почудване на ново-то правителствено срѣдоточие на Бѣлгария. Кога-то прѣди десять години за пръвъ пѣтъ посѣтихъ този градъ, азъ са оправяхъ по една малка влашка книжка, дѣ-то изглѣда на старий Русчукъ бѣше смѣстенъ въ шесть черти за истинска смѣхота: порти затворени, прозорци съ рѣшетки, тукъ тамъ по нѣкое куче, припекло са на слѣнце, единъ гѣлабъ подхвѣрча, единъ дрипавъ нехранимайка (вагабонтинъ) ето ти Русчукъ. Стоки-тѣ що бѣха растурени на пазаря показваха по-малко удоволствени, а повече сиромашки потрѣби; тѣ бѣха: лули, тютюнъ, бобъ, зелени овощия и плѣсенясало зеле. Единъ Евреинъ вѣрви и продава разноцвѣтни шербети, и разхладява пѣтници-тѣ по за десять пари.

«Наситенъ отъ тѣзи стари вѣспоминания, като излѣзохъ сега изъ вапора и трѣгнахъ камъ града, азъ влѣзохъ въ чудо: прави широки улици, построени по метода-та на Макъ-Адама, съ широки тротоари (пѣтеки за пешеходци-тѣ), по тѣхъ вѣрвятъ много каруци, по-добрѣ впрѣгнати, отколко-то наши-тѣ; иматъ на яве тарифа-та си на часъ изложена на турски и на бѣлгарски; едно место за градоначалство-то съ необходимо-то здание конакъ. Азъ слѣзохъ на единъ нечистъ гѣрци ханъ, а сетнѣ ходихъ и на голѣмий хотелъ Ислах-хане, кой-то са покровителствува отъ паша-та и чиновници-тѣ.

«Турско-то население въ Русчукъ не надминува други-тѣ, ни по число, ни по богатство: защото повече-то отъ тѣхъ сѣ чиновници, а отъ граждани-тѣ има малцина богати. Занимания-та, що прѣдпочитатъ Турци-тѣ сѣ: кайкчилжкъ, емишерство, сакаджилжкъ, а най-вече дорамаджилжкъ и други. Това казвамъ за сѣщи-тѣ Турци, а не и за Помаци-тѣ (потурчени-тѣ Бѣлгари), кой-то сѣ срѣщатъ въ вѣтрѣшна Бѣлгария, и кой-то мѣчно могатъ са различни отъ сами-тѣ Турци, защото иматъ еднакви политически правдини и са женятъ само помежду си.